

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Filozófiai propedeutika						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Kerekes Erzsébet egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kerekes Erzsébet egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					24
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70				
3.8 A félév össz-óraszama	56 fiz./126 konv.				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Az előadások 70%-án kötelező részt venni. Az elmulasztott előadásokat pótolni kell.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> A szemináriumokon való részvétel kötelező, az elmulasztottakat pótolni kell.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • C1. A filozófia alapfogalmainak és alapelméleteinek/rendszerének azonosítása és definiálása adott filozófiai szövegek mentén. A filozófiai problémák sajátosságainak definiálása más human tudományokhoz képest • C 2: Eszmék megfogalmazása és rendszerezése, általános és ágazati filozófiai problémákban való tájékozódás • C3: Megoldások erős és gyenge pontjainak azonosítása (logikai elemzés és értékelés révén), problémákra adott alternatív megoldások vagy alternatív konklúziók megfogalmazása • C4: Cselekedetek, tapasztalatok és az emberi létezés elveinek, okainak és jelentéseinek (értelmeinek) azonosítása
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A megszerzett ismeretek helyes alkalmazási, kombinálási, továbbadási képessége • Szóbeli és írásbeli kommunikációs készség fejlesztése a filozófiai terminológia specifikus használatával • Kutatási kompetenciák, információ-keresés és számítógép-használat, szövegszerkesztés

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A hallgatók bevezetése az alapvető filozófiai kérdésfeltevések és problémakörök tárgyalásába. - A filozófia alapfogalmainak és elméleteinek azonosítása szövegek alapján - A filozófiai problémák sajátosságainak meghatározása más humán tudományokhoz képest -Általános szabályok és filozófiai módszerek meghatározása (analízis, szintézis, problematizálás, reflexió, értelmezés) -Filozófiai szövegek és elméletek analitikus/szintetikus elemzése a sajátos terminológia alapján
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A filozófia művelésével, a filozófiai gondolkodásmód sajátosságaival kapcsolatos ismeretek és készségek kialakítása; a filozófia lényegét megvilágító és a filozófiával való foglalkozás értelmét hordozó kérdések felvázolása. • Betekintés – a filozófiai problematizálás fontosabb irányain keresztül (filozófiatörténeti, logikai, etikai, esztétikai, ontológiai, ismeretelméleti, nyelvfilozófiai, politikai filozófiai, vallásfilozófiai kérdések) – a filozófiának önmagához, a saját történetéhez, valamint a kortárs tapasztalatokhoz való viszonyába. • A kiemelkedő filozófiai teljesítmények, valamint a tudomány, a vallás, a művészetek, az erkölcsi és politikai normarendszerek által hordozott szellemi horizontok és kulturális értékrendek közötti kapcsolatok vizsgálata. • A filozófiai alkotásban rejlő elemző, érvelő és értelmező eljárások, kritikai és rendszeralkotó képességek kimutatása. • A filozófiai gondolkodásmód reflexív és spekulatív sajátosságainak feltárása.

- A filozófiai fogalomalkotás, terminológia, nyelvezet fontosabb jellemzőinek számbavétele.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezető előadás: a féléves tanmenet és a hozzá kapcsolódó könyvészeti anyag ismertetése, megbeszélése. Bevezetés a könyvészeti tájékozódással és könyvtárhasználattal kapcsolatos ismeretekbe. Könyvtárlátogatás.	Előadás, eligazítás, megbeszélés, látogatás	
2.A „propedeutika” értelme és jelentősége A „Mi a filozófia?” kérdésének a sajátossága, szerkezete, története és filozófiai súlya	Előadás, szövegelemzés	
3.Bevezetés az antik filozófiába.		
4.Bevezetés a középkori filozófiába	Előadás, szövegelemzés	
5.Bevezetés az etikába	Előadás, szövegelemzés	
6.Bevezetés az esztétikába és a művészetfilozófiába.	Előadás	
7.Bevezetés az újkori filozófiába	Előadás, fogalomelemzés	
8.Bevezetés a jelenkori filozófiába	Előadás	
9.Bevezetés a politikai filozófiába	Előadás, vita	
10.Bevezetés az ontológiába	Előadás, vita	
11.Bevezetés az ismeretfilozófiába	Előadás, vita	
12.Bevezetés a nyelv filozófiai kérdéseibe	Előadás	
13.Bevezetés a vallásfilozófiába	Előadás	
14.A filozófia a mai világban	Előadás	

Könyvészet

Aristoteles: *Metafizika*. Budapest, 1992. Első könyv, 1. és 2. fejezet. 33–41.

Aurelianus Augustinus: *Vallomások*. Gondolat, Budapest, 1982. VII. könyv, XX-XXI. fejezet; X. könyv, I-VII. fejezet. 208–212., 277–287.

Maurice Blanchot: A műalkotás jellemzői. In: Uő: *Az irodalmi tér*. Kijárat Kiadó, Budapest, 2005.

Lucien Braun: *A filozófiatörténet története*. Holnap Kiadó, Budapest, 2001. Bevezetés, és §§ 1–2. 13–31.

René Descartes: *Elmélkedések az első filozófiáról*. Atlantisz, Budapest, 1994. Első elmélkedés.

Hans-Georg Gadamer: Szöveg és interpretáció. In: *Szöveg és interpretáció* (szerk. Bacsó Béla) Cserépfalvi, Budapest, é.n. 18–42.

Martin Heidegger: A filozófia vége és a gondolkodás feladata. In: *Költőien lakozik az ember*. T-Twins/Athenaeum, Budapest, 1994.

Heidegger, M.: Mit jelent gondolkodni? In: *Szöveg és interpretáció*. Bacsó, B. (szerk.) Cserépfalvi, Budapest, 1991. 7-16

Heller Ágnes: Filozófia létezik ma, hogyan lehetséges ma? In: *Filozófiai labdajátékok*. Gond-Palatinus, Bp., 2003. 450-472.

Husserl, E.: A filozófia mint szigorú tudomány. In: *Válogatott tanulmányok*. Gondolat, Bp., 1972. 111-192.

Karl Jaspers: A filozófia eredete. In: Uő: *Bevezetés a filozófiába*. Európa, Budapest, 1987. 17–28.

Immanuel Kant: Pölitz féle metafizikai előadások. In: Uő: *A vallás a pusztta ész határain belül*. Gondolat, Budapest, 1974.

Király V. István: *Filozófia és Itt-Lét*. Erdélyi Híradó, Kvár. 1999.

Merleau-Ponty, M.: *A filozófia dicsérete*. Európa, Bp., 2004. 9-81.

Mezei Balázs: Kortárs vallásfilozófia: szisztematikus vázlat. In: *Vallásfilozófia Magyarországon: a hazai egyházak szellemi helyzete*. Áron Kiadó, Budapest, 1995. 1–23.

Friedrich Nietzsche: *A történelem hasznáról és káráról*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1989., illetve in: Uő: *Korszerűtlen elmélkedések*. Atlantisz, Budapest, 2006.

Patocka, J.: Az élet egyensúlya és amplitúdója. In: *Mi a cseh?* Kalligram, Pozsony, 1989. 27-37.

<p>Platón: <i>Szókratész védőbeszéde</i>. Európa, Bp., é.n. 5-57. Platón: Állam. In: <i>Összes művei</i>. II. Európa, Budapest, 1984. VII. könyv, (a <i>Milyen tudományokkal kell nevelnünk a filozófust</i> c. fejezettől végig). 469–519. Richard Rorty: A filozófiatörténetírás négy fajtája. <i>Magyar Filozófiai Szemle</i>, 1986/3-4. 495–519. Max Scheler: <i>A filozófia lényegéről</i>. Szent István Társulat, Budapest, 2008. Leo Strauss: Mi a politikai filozófia? <i>Világosság</i>, 1994/7, 20–50.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezető szeminárium: a féléves könyvészeti anyag ismertetése, feladatok leosztása, módszertani elvárások tisztázása	előadás, beszélgetés, irányítás	
Szókratész és a filozofálás Platón: <i>Szókratész védőbeszéde</i> . 5-57. J. Patocka: Negatív platonizmus. In: <i>Mi a cseh?</i> 41-45. <i>Bevezetés a filozófiába</i> . Szerk. Steiger Kornél. 39-41.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
Arisztotelész osztályozása a tudományokról Arisztoteles: <i>Metafizika</i> . 169-221. Arisztotelész: A keletkezésről és pusztulásról. <i>Magyar Filozófiai Szemle</i> . 1988/3-4. 291-367.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
P. Hadot: <i>A filozófia mint életforma</i> I. Kant: Pöhlitz-féle metafizikai előadások. In: <i>A vallás a pusztaság határain belül és más írások</i> . 123-129. Kelemen János: „Korlátozni” és „merni a tudást”. In: <i>Az ész képe és tette</i> . 221-265. Kiss Endre: <i>Az iskola és az univerzális filozófia között. Kant és a Königsberg-tényező</i> . 57-72.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
A módszer kérdése R. Descartes: <i>Értekezés a módszerről</i> . 15-66. W. Rödel: Hagyomány és újítás a filozófiában. 309-332. <i>Bevezetés a filozófiába</i> . Szerk. Steiger Kornél. 161-164.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
E. Husserl: <i>A filozófia mint szigorú tudomány</i> . 111-192. K. Popper: <i>A tudományos kutatás logikája</i> . 31-59, 60-69. L. Laudan: <i>A tudomány áltudománya</i> . 477-495.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
K. Jaspers: <i>Bevezetés a filozófiába</i> . 5-151. Fehér M. István: <i>Metafizika, hermeneutika, szkepszis</i> . 25-37. <i>Bevezetés a filozófiába</i> . Szerk. Steiger Kornél. 325-332.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
M. Heidegger: <i>A filozófia vége és a gondolkodás feladata</i> . M. Heidegger: <i>Mit jelent gondolkodni?</i> 7-16. Ropolyi László: <i>Mit jelent gondolni?</i>	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
J. Patocka: Az élet egyensúlya és amplitúdója. In: <i>Mi a cseh?</i> 27-37.	problematizáló szövegértelmezés,	

J. Patocka: Mi az egzisztencia? <i>Gond.</i> 1997/13-14. 81-100. J. Patocka: Ideológia és élet az ideában. <i>Magyar Napló.</i> 9. 1997/2. 30-33.	referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
Vajda Mihály: <i>A filozófus megszűnt quantité negligible lenni filozófiája számára.</i> Vajda Mihály: Sors vagy megváltás. <i>Thalassa.</i> 1999/2-3. 111-118. Vajda Mihály: Megtanul-e még Európa gondolkodni? In: <i>Útkereső értelmezések.</i> Susszer Zoltán László (szerk.), 2004. 116-132.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés	
Heller Ágnes: <i>Filozófia létezik ma, hogyan lehetséges ma?</i> 450-472. Heller Ágnes: A filozófia - a priori határok nélkül - Rorty szemeivel. In: <i>Filozófiai labdajátékok.</i> 339-363. Kalmár Zoltán: <i>Szakik lettek-e a filozófusok?</i> http://www.c3.hu/~prophil/profi022/szakik.html	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés, összehasonlítás	
Reflexivitás és konstrukció R. Rorty: <i>A filozófia mint tudomány, mint metafora és mint politika.</i> R Rorty: <i>Esetlegesség, irónia és szolidaritás.</i> 23-45. R. Rorty: <i>Megismerés helyett remény.</i> Jelenkor, Pécs, 1997. 16-17.	problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés, összehasonlítás	
M. Merleau-Ponty: <i>A filozófia dicsérete.</i> 9-81. Király V. Isván: Mi végre az alkalmazott filozófia? In: <i>Az alkalmazott filozófia esélyei.</i>	Problematizáló szövegértelmezés, referátum bemutatása, fogalomelemzés, közös megbeszélés, összehasonlítás	
<p>Könyvészet</p> <p>Platón: <i>Szókratész védőbeszéde.</i> 5-57.</p> <p>J. Patocka: Negatív platonizmus. In: <i>Mi a cseh?</i> 41-45. <i>Bevezetés a filozófiába.</i> Szerk. Steiger Kornél. 39-41.</p> <p>Arisztotelész osztályozása a tudományokról Arisztoteles: <i>Metafizika.</i> 169-221.</p> <p>Arisztotelész: A keletkezésről és pusztulásról. <i>Magyar Filozófiai Szemle.</i> 1988/3-4. 291-367.</p> <p>R. Descartes: <i>Értekezés a módszerről.</i> 15-66.</p> <p>M. Heidegger: <i>A filozófia vége és a gondolkodás feladata.</i></p> <p>M. Heidegger: <i>Mit jelent gondolkodni?</i> 7-16. Heller Ágnes: <i>Filozófia létezik ma, hogyan lehetséges ma?</i> 450-472.</p> <p>Heller Ágnes: A filozófia - a priori határok nélkül - Rorty szemeivel. In: <i>Filozófiai labdajátékok.</i> 339-363.</p> <p>E. Husserl: <i>A filozófia mint szigorú tudomány.</i> 111-192.</p> <p>K. Jaspers: <i>Bevezetés a filozófiába.</i> 5-151. <i>Bevezetés a filozófiába.</i> Szerk. Steiger Kornél. 325-332.</p> <p>Fehér M. István: <i>Metafizika, hermeneutika, szkepszis.</i> 25-37.</p> <p>P. Hadot: <i>A filozófia mint életforma</i></p> <p>I. Kant: Pölitz-féle metafizikai előadások. In: <i>A vallás a pusztaság határain belül és más írások.</i> 123-129.</p> <p>Kelemen János: „Korlátozni” és „merni a tudást”. In: <i>Az ész képe és tette.</i> 221-265.</p> <p>Kiss Endre: <i>Az iskola és az univerzális filozófia között. Kant és a Königsberg-tényező.</i> 57-72.</p> <p>Kalmár Zoltán: <i>Szakik lettek-e a filozófusok?</i> http://www.c3.hu/~prophil/profi022/szakik.html</p> <p>Király V. Isván: Mi végre az alkalmazott filozófia? In: <i>Az alkalmazott filozófia esélyei</i></p> <p>M. Merleau-Ponty: <i>A filozófia dicsérete.</i> 9-81.</p> <p>K. Popper: <i>A tudományos kutatás logikája.</i> 31-59, 60-69.</p>		

Ropolyi László: *Mit jelent gondolni?*

L. Laudan: *A tudomány áltudománya.* 477-495

W. Röd: *Hagyomány és újítás a filozófiában.* 309-332.

Bevezetés a filozófiába. Szerk. Steiger Kornél. 161-164.

R. Rorty: *A filozófia mint tudomány, mint metafora és mint politika.*

R Rorty: *Esetlegesség, ironia és szolidaritás.* 23-45.

R. Rorty: *Megismerés helyett remény.* Jelenkor, Pécs, 1997. 16-17.

Vajda Mihály: *A filozófus megszűnt quantité negligible lenni filozófiája számára.*

Vajda Mihály: *Sors vagy megváltás. Thalassa.* 1999/2-3. 111-118.

Vajda Mihály: *Megtanul-e még Európa gondolkodni? In: Útkereső értelmezések.* Susszer Zoltán László (szerk.), 2004. 116-132.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A kurzus tartalma kompatibilis az európai és amerikai egyetemeken tartott kurzusokkal alapképzés szintjén, valamint megfelel a szakmai közösség követelményeinek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jelenlét, aktív részvétel	Jelenléti ív	15%
	Kreativitás, ismeretek elsajátítása	Vizsga	30%
10.5 Szeminárium / Labor	Félévi dolgozat	Bemutatása, szerkesztése	40%
	elemzési, értelmezési, problematizáló készség, kreativitás, jelenlét	Referátumok bemutatásának értékelése, vitákban való részvétel, jelenléti ív	15%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• Az előadásokon 70%-os, a szemináriumokon 100%-os részvétel• Minimum egy szemináriumi referátum készítése a félév folyamán• Félévi dolgozat elkészítése, bemutatása• A vitákban, megbeszélésekben való aktív részvétel			

Kitöltés dátuma

2020. március 3.

Előadás felelőse

Kerekes Erzsébet

Szeminárium felelőse

Kerekes Erzsébet

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2020. március 30.

Intézetigazgató

Demeter Márton Attila

